

Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

PROJEKT

PLANU OCHRONY

ZABORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

SPOTKANIE INTERESARIUSZY

PLANU OCHRONY

ZABORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 w ramach projektu „Opracowanie projektów planów ochrony parków krajobrazowych wchodzących w skład Pomorskiego Zespołu Parków Krajobrazowych”,
Oś Priorytetowa 11: Środowisko, Działanie: 11.4 Ochrona Różnorodności Biologicznej oraz przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku

WFOŚiGW
w Gdańsku

**PROJEKT PLANU OCHRONY
ZABORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO**

OPERAT FLORYSTYCZNY

**DIAGNOZA STANU ZASOBÓW FLORY, ZBIOROWISK ROŚLINNYCH I GRZYBÓW
ZABORSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO**

Zespół autorski:
dr Paulina Ćwiklińska
mgr inż. Wojciech Bajerowski
mgr inż. Mariusz Lewczuk
prof. dr hab. Martin Kukwa – porosty
dr Bartłomiej Hajek – mszaki
dr Mirosław Wantoch-Rekowski, mgr Marcin Stanisław Wilga –
grzyby wielkoowocnikowe

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

FLORA ROŚLIN NACZYNIOWYCH

895 gatunków roślin naczyniowych, w tym:

- 44 gatunków objętych ochroną ścisłą,
- 36 gatunków objętych ochroną częściową,
- 90 gatunków figurujących na krajowej Czerwonej Liście
- 21 gatunków figurujących w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin
- 5 gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EEC

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

BRIOFLORA

143 gatunki mszaków (13 gatunków wątrobowców, 130 gatunków mchów), w tym:

- 4 gatunki objęte ochroną ścisłą,
- 42 gatunki objęte ochroną częściową,
- 12 gatunków figurujących na krajowej czerwonej liście,
- 1 gatunek wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EEC

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

GRZYBY WIELKOOWOCNIKOWE

125 gatunków (5 gatunków grzybów workowych, 120 gatunków grzybów podstawkowych), w tym:

- 1 gatunek objęty ochroną częściową (błyskoporek podkorowy),
- 11 gatunków figurujących na krajowej czerwonej liście

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

GRZYBY ZLICHENIZOWANE (POROSTY)

254 gatunki, w tym:

- 16 gatunków objętych ochroną ścisłą,
- 19 gatunków objętych ochroną częściową,
- 33 gatunki figurujące na krajowej Czerwonej Liście,
- 36 gatunków figurujących na czerwonej liście porostów Pomorza Gdańskiego

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

NIELEŚNE ZBIOROWISKA ROŚLINNE

128 zbiorowisk (123 w randze zespołów)

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

**LEŚNE I ZAROŚLOWE ZBIOROWISKA
ROŚLINNE**

18 zbiorowisk

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

NIELEŚNE SIEDLISKA PRZYRODNICZE

- 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi;
- 3110 Jeziora lobeliowe;
- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charetea*);
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*;
- 5) 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne;
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*);
- 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*);
- 6510 Ekstensywnie użytkowane niżowe łąki świeże (*Arrhenatherion*);
- 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe);
- 7220 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej lub stymulowanej regeneracji
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*);
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;
- 7210 Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumi*, *Schoenetum nigricantis*);

SYNTETYCZNE OMÓWIENIE WYNIKÓW PRAC DIAGNOSTYCZNYCH

LEŚNE SIEDLISKA PRZYRODNICZE

- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*);
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*);
- 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*);
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petreae*);
- 91D0* Bory i lasy bagienne;
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe);
- 91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy.

ZAGROŻENIA FLORY, ZBIOROWISK ROŚLINNYCH I GRZYBÓW ZPK

Opis wg listy zagrożeń EEA*	Przyczyna (źródło)	Skutki (w odniesieniu do szaty roślinnej i grzybów)
Intensyfikacja rolnictwa	Gospodarstwa rolne nastawione na intensywną uprawę i hodowlę	Zaniechanie ekstensywnych metod rolniczego użytkowania gruntów. Wprowadzanie do środowiska nadmiaru biogenów (różnorodny, negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze 3110, 3140, 3160, 6150, 7110, 7140, 7230 oraz na wilgotne łąki ze związku <i>Calthion</i>)
Usuwanie trawy pod grunty orne	Wprowadzanie upraw rolnych na miejsce dawnych łąk	Zmniejszenie powierzchni łąk wilgotnych i świeżych
Zaniechanie/brak koszenia	Zaniechanie ekstensywnego koszenia łąk, torfowisk przejściowych i niskich	Zarastanie dawnych łąk i torfowisk wysokimi bylinami i oraz drzewami i krzewami; ustępowanie gatunków łąkowych i torfowiskowych, degeneracja i zanik płatów siedlisk przyrodniczych 6510, 7110, 7140, 7230.

ZAGROŻENIA FLORY, ZBIOROWISK ROŚLINNYCH I GRZYBÓW ZPK

Opis wg listy zagrożeń EEA*	Przyczyna (źródło)	Skutki (w odniesieniu do szaty roślinnej i grzybów)
Hodowla zwierząt	Duże ферmy hodowlane – w szczególności hodowla bydła	Źródło biogenów, przenikających do wód gruntowych i powierzchniowych oraz do powietrza (eutrofizacja wszystkich siedlisk oligo- i mezotroficznych, ekspansja gatunków nitrofilnych)
Inne typy zabudowy	Tymczasowa zabudowa rekreacyjna wzdłuż brzegów jezior i mniejszych zbiorników wodnych	Niekontrolowane zrzuty ścieków i odpadów bytowych, mechaniczne niszczenie roślinności (negatywny wpływ na siedliska przyrodnicze 3110, 3140, 3150, 3160, 7110, 7140, fitocenozy łąkowe i szuwarowe oraz zbiorowiska leśne)
Zabudowa rozproszona	Intensywny rozwój zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej na obszarach muraw i wrzosowisk	Fragmentacja, degeneracja i zanikanie siedlisk przyrodniczych 2330 i 4030
Inne typy zabudowy		

ZAGROŻENIA FLORY, ZBIOROWISK ROŚLINNYCH I GRZYBÓW ZPK

Opis wg listy zagrożeń EEA*	Przyczyna (źródło)	Skutki (w odniesieniu do szaty roślinnej i grzybów)
Ręczne wycinanie torfu	Wydobycie torfu dla potrzeb indywidualnych gospodarstw (w przeszłości)	Zniekształcenia w fitocenozach torfowisk mszarnych, ubytek powierzchni siedlisk przyrodniczych 7110 i 7140
Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe	Rozwój sieci szlaków turystycznych	Zwiększenie presji turystycznej, fragmentacja płatów roślinności
Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		
Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych	Nielegalne pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych, pozostawianie śmieci przez turystów	Utrata walorów krajobrazowych i estetycznych roślinności, eutrofizacja siedlisk.
Intensywna hodowla ryb, intensyfikacja	Zarybianie jezior oraz śródtorfowisko-wych zbiorników wodnych	Zachwianie równowagi ekologicznej zbiorników, eutrofizacja zbiorników i sąsiadujących z nimi torfowisk (siedliska przyrodnicze 3140, 3160, 7110, 7140)

ZAGROŻENIA FLORY, ZBIOROWISK ROŚLINNYCH I GRZYBÓW ZPK

Opis wg listy zagrożeń EEA*	Przyczyna (źródło)	Skutki (w odniesieniu do szaty roślinnej i grzybów)
Żeglarstwo	Rekreacyjne wykorzystanie jezior i rzek	Nielegalne biwakowanie, rozpalanie ognisk w miejscach do tego nie przeznaczonych, niszczenie roślinności wodnej i przybrzeżnej, śmiecenie
Niemotorowe sporty wodne		
Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu działalności związanej z rolnictwem i leśnictwem	Spływy powierzchniowe z pól, pastwisk i powierzchni po zrębach, zrzuty ścieków do jezior i sieci melioracyjnej	Eutrofizacja cieków, zbiorników wodnych i torfowisk (w tym siedliska przyrodnicze 3110, 3140, 3160, 3260, 7110, 7140, 7230); wzrost mętności i spadek przezroczystości wód
Rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych		
Obce gatunki inwazyjne	Gatunki inwazyjne wnikają do fitocenoz naturalnych z terenów osiedli, ośrodków wypoczynkowych, bądź zawlekane są z transportem	Czeremcha późna w wielu miejscach zmienia fizjonomię i trofię ekosystemów leśnych; Pozostałe gatunki inwazyjne wywołują aktualnie wyłącznie punktowe zmiany we florze ZPK, możliwa jest jednak ich ekspansja

ZAGROŻENIA FLORY, ZBIOROWISK ROŚLINNYCH I GRZYBÓW ZPK

Opis wg listy zagrożeń EEA*	Przyczyna (źródło)	Skutki (w odniesieniu do szaty roślinnej i grzybów)
Wycinka lasu	Użytkowanie rębna lasów; w szczególności rębna I prowadzona na siedliskach borowych	Uproszczenie struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów; juvenalizacja; niszczenie stanowisk licznych gatunków flory i bioty; spływy zanieczyszczeń do wód powierzchniowych
Usuwanie martwych i umierających drzew	Usuwanie w trakcie zabiegów gospodarczych drzew martwych, umierających i nietypowo wykształconych	Ograniczenie dostępności siedlisk dla gatunków flory i bioty związanych z obumierającym i martwym drewnem
Susze i zmniejszenie opadów	Zmiany klimatyczne	Obniżenie poziomu wody w ciekach i zbiornikach wodnych; przesuszenie siedlisk zależnych od wód (m. in. siedliska przyrodnicze 7110, 7120, 7140, 7230, 7210, 91D0)

